O.FOROFRAVA: "ORFOQRAFİYA QAYDALARI MÜZAKİRƏSİ

Qəzənfər KAZIMOV,
Onomklar elm xadimi, professor

(Əvvəli ötən sayımızda)

(İnstitutun sabiq müdiri Mayq Osgorov: "Birincisi, asqar, asqarma, İşgəndər, işgəndərçə sözləri inco saitlər silsiləsi əsasında formalaşan sözlərdir və Azərbaycan dilinin fonetik qaydalarına əsasən inco saitlər silsiləsi sözlərin orta hecalarında bir qayda olaraq yalnızlıq saitləri işlənir. Bələ sözlərin ortasında kar samitin işlənməsi dilin tobiri axıcılığını pozur, tələffüzdə çətinliklər yaradır. Qeyz biz həmin hərfi [g] kimi tələffüz edəcəyikso, onu [k] kimi yazmağın mantiqi sobəbi başa düşülən deyil".

M.Osgorov yenə yazır: "Qeyd edilən osqar, osqiras, İsgandar, işgəncə sözlərində [g] samitinin [k] samiti ilə əvəz edərək "ortaq tərk dili" yaradığını düşünən hamkarlarımızın nəzərinə bunu da çatdırmaq istərdik ki, bu sözlər türk dilində asker, eskinas, İskender, işkence kimi yazılır və [k] səsi ilə də tələffüz olunur. Çünki türk dilində həmin sözlər sabit inco sait silsiləsi əsasında yaranmış sözlər deyil. Həmin sözlərdə qalın-inco, qeyri-inco sait əvəzlənmələri vardır. Bu sobəbdən də türk dilində həmin sözlərin tobii xacılığında bir qayda olaraq bir hecada olunur. Bir daha qeyd etmək istəyirik ki, bu dildə sözlərin bir hecada olaraq bir "ümumtürk dili" yaranmır, amma Azərbaycan dilinə güclü zərbə deyir".

N.Kolçin bu fikirlərin əli olduğunu qeydən qaldıran daha geniş müzakirəsini gözlədiyini bildirmişdi.

Nazim Hüseynoğlunun da həmin sözlərin osqar, misqar, dilşqar, sanqer, zərqər, çilingər şəklində yazılmasını müdafiə etmişdi.

"Şərq" qəzetinin baş redaktoru Akif Aşırlı, "Heleqat" Holdinq"in rəhbəri Aycər Camalqızı da müzakirələrdə iştirak etmişdilər.

Beləliklə, qaydalardakı dəyişikliklərin biri budur ki, o, k və r, ə və q, x və h, ə və e, ğ və g kimi tipli sözlərdəki k səsi bizim müşahidə g səsi ilə tələffüz olunan da, həmin sosin mənşə dilə uyğun olaraq k in işarə edilməsi mosbəbidir.

2. Layihənin etirazı doğuran bir bəndi də bələdir:

"2.3.Azərbaycan dilinin orfoqrafiya lüğəti"nin 2013-cü il nəşrində metafor, profilaktori, sanatori şəklində verilmiş sözlərin metafor, profilaktoriya, sanatoriya kimi yazılması təklifiv olunur".

Sabq Mahərrəmli yazır: "0.4.15 ii bəndun əvvəl "metafora" yazmaqla, 2013-cü ilin oxun lüğətində "metafor" edilib. İndi də təklif edilir ki, yazılış "metafor" şəklində olmuş düzgün kii, bu mosələnin yanaşmasını təklif olmuş prinsip yoxdur".

Akif Aşırlının: "2004-cü ildə "metafora", 2013-cü ildə "metafor", 2018-ci ildə yenə "metafora".

İdris Abbasov da bu sözlərin təklif olunan yeni yazılışına etiraz edir: "Demirəm ki, sözlər mənbə dildə olduğu kimi yazılmalıdır. Söz dilimizə rus dilindən metafora şəklində keçib və bu da normal idi. İllardir metafora kimi işlətmişik və qobul edilib. 2013-cü ildə sözün metafor edilməsinə etiraz edirəm. Bax, mosələn, Aqil müəllim, son moni çöplüklərin bəri gəlməsin.

Aqil də cəld cavab verdi ki:

– Oğlum, bəzi bilmərəm, anan imkanım olsa, özüm alardım.

İndi bu orfoqrafiya mosələsində də asasıyıq. Bi harda qısa samit varsa, hamısını qatb bir yerə. Amma doğru deyir, haqiqətən eşşək sözünü ikidən artıq iş yönündə adlama lazısi vardır. İstasi bizim qəvdələrda hor qoşa sözə deyil, oddəyişdir tipli sözlərdə qoşa v samitinin asidər və mizakirəyə də ona göro verilib ki, yiyələtirmizin münasibəti bilinsin.

Qalıb o eşşək sözünün, onun bu sözün lağa qoyulması ilə razı deyilsəm. Çünki eşşəyin xətrinə deyər. Eşşək son dərəco insanın vo ionsiz heyvandır. Yalnız o yox, bir də polu palçığa girtdi, öldürsən do, bir daha girmaz. Hamının yüküdü dəsqır. Heç kəsə zərər vurmur.

Yeno keçək orfoqrafiya məsələlərinə.

Tonqidi fikirlərin bir qismi lüğətdoki sözlərə aiddir.

Şair Salam Sarvan lüğətdoki (2013) bir sıra sözləri çox məharətlə bir yero toplayıb: "Ağacqonmirz, arvadoğlu, asfaltsiz, azqadınoğlu, bostiqoyma, butulqabağa, buzqovanxana, cırdanmaxonlar, cırrıqtəmə, comdəkməyə, çəngəlvarlıq, dodaqdaiazaylanma, donuzbəla, çoşqabeli, dudu-mundu, əngəlqoyan, əsəbiyyəcil, əsgərlik, fəstəxana, fahişəolma, fişqil-fiçqıl, gözməkdəməkbəma, göbəkqaşıntılı, gözəltəmə, fransızca, lortçuluqdaşlıq, milliidqanönişgörmə...

Sonra yazır: "Say 40 000-dan artıq olan bu bəzıkrə "sözlərin" bu günə qədər bilmədi dilçilərimizin vo onların havadarlarının nəzər-diqqətini cəlb elomorsinin ciddi sual doğurur. Dilimizi təhqir edon bu "sözlər"in lüğətdoki yeri almasına mosələyə qarşı ciddi dilçilərimiz, ilk növbədə, bəy no sualla cavab versinlər".

Doğru deyir. Boynumuzdan quldan nazik. Amma belə sözləri do ayıra bir lüğətə yığmaq yaxşı olardı. Hey bir sözü itirmək dəs deyil. Elə lüğətin yeri mütləq qonşılıqlardan biri olan bolo elomorsinin tamamlanmasıdır ibaratdir.

4.Başqa bir sözlə.

33. Mombo dildə bəzi tokhcəsh və çoxmasdi sözlərin yazılışı bilinən qayda ilə birmiddən yalnız biri yazılır: eləqress – eləcress, konqress - konqres, stress – stres və s.

Bu qayda 13-cü ildə çap olunmuş qaydalarda yoxdur. Amma lüğət bu qayda əsasında tərtib edilməşdir və sözlərin konqres, eləcress şəklində bir neçə dəfə yazılmışdır. Bunun – bu qaydanın daxil edilməsinin nə üçün lüzumu olmuşdur?

Vossolam. Bütün bi hay-haray bir sıra sözlərdo çox ovzılanmasi, metaforə tipli bir neçə sözdo son a samitinin qalib-qalmaması, odobiyyat tipli bir neçə sözdo y samitindən birinin atılıb-atılmaması ilə bağlıdır. Başlıca dəyişikliklər bunlardan ibarətdir.

Layihədo nəzərdo tutulanlardan olsaq, bir sıra yoldaşların təklifləri da vardır.

Hörmətli dilçilərimizdən Firdun Calilov toyid edilən düzəlişlərin hamısını mosbul sayar, hətb bolkə gecikmiş hesab edir. O, g, x kəşidi ilo olaqadar mosələyə münasibət bildirərək, bunun onlarsa bir zündəki s samiti düzəldilməsin təskiməz şəkildədir, doğru olduğunu göstərir. Odobiyyat tipli sözlərin bir iş ilo yazılması təsbbəsində dilçiğin hesab edon müdiri Elmira Akbarqızının bolo sözləri "Bu qaydadan bir iş ilo yazdığını söyləyir. O,Calilov onun bu yanaşmasa təşkiv edir: bəmıza sağır n hərfinin salınmasını, küll, hiss sözlərinin başqa, qalan bu cür sözlərin sonunda bir samiti yazılmasının da mosləhot bilmişdir.

Mayq Osgorov təklif edir ki, Sabiyyo nazirl, Tofəkl nazirl kimi vəzifo adları, Onokəlar mölliimi, Onokəlar elm xadimi kimi fəxri adlar cümlosinin orasarən qoldıkda da ilk söz böyük hərflo yazılsın.

"Qaydalar"da nəzərdo tutulan dəyişikliklərin mühüm bəzilərini bəhanalıb, Daloviloro "Qaydalar" və lüğət üzərindo işin mahiyyəti və sobəblərini izah edarək, orfoqrafiya komissiyasının sədri kəad. İsa Habibbəyli yazır: "Cəmiyyətdə sosiloşən təkliflərin bəmısı həmin komissiya tərəfindən diqqətlo toplanılır və öyrənilir. Komissiya bu təkliflərin, təsadüfi müləhizələrin bəmısını təhlil edib ortaq qərara gəlir. Bundon sonra bazırkı orfoqrafiya qaydaları dalta da təkmilləşdirilocək". İsa müəllim yenə dəyir: "Axırda, gənc nəsillərin yaxşı yazılmasını istəyən, lüğətdən ilk dəfə istifadə edən, müxtəsisləridən asqar, İsgandar kimi sözlərdəki "g"nin "k" yazılmasını bir fikir olaraq müsbət hal kimi fikirlərini izləyəcəyik. İzmaal fikir "k"nın tərəfdarı olsa, "k", "g"nin tərəfdarı olsa, "g" ilo fikirləşəcəyik".

İsa müəllim bu cür kiçik bir qrup alimin sözün yazılışının dəqiqləşdirilməsini bəyadə dəyir: "Biz, on ildən çox dildə müşahidə olunan hadisəni yenidə ifadə etmək istəyirik. Bu sözlər dildə dəyişilib, dil bunu edib. Biz bu dəyişikliyi etməkdə gecikmişik. Dəyişikliyi etməkdə əsas məqsəd almına sözlərin Azərbaycan dilinin tələffüz qaydalarına uyğunlaşdırılmasıdır. Bu sada bir qaydaçılıq məsələsi yox".

Komissiya sədrinin müəvini, Dilçilik İnstitutunun direktoru M.Nağıyevlo "Mən yoxsun orfoqrafiyaya çox yenilik gətirməyin əleyhinəyəm. Çünki çox yenilik olanda insiflərsizi qarışıqlıq yaranır. Bu sada bir də bizim bu qaydalarda çox yenilik yoxdur".

Yeno: "Hər dəfo orfoqrafiya lüğoti harasınsa onun qaydaları da kitaba daxil edilir. Qaydalarsız orfoqrafiya lüğəti yoxdur. İstərsək orfoqrafiya lüğətini açanda orda qaydalar olmalıdır. Və qaydalar Nazirlər Kabinetinin təsdiqindən keçməlidir. Əvvəlki orfoqrafiya lüğətlərinin hər biri Nazirlər Kabinetinin tərəfindən təsdiq olub. Artıq 2013-cü ildo çıxan orfoqrafiya lüğəti Nazirlər Kabinetinin tərəfindən təsdiq olunmayıb. Çünki orda heç bir yeni qayda müəyyən".

Mühüm müəllimi xatır: "Yeni qaydalar hansı zəmindən yaranıb? Əvvəla, dilin yeni sözlər daxil olur. İkincisi, dilin öz qanunları var" və o qanunlar tədricən dəyişir.

Yeno: "Komissiyanın hor üzvü elaxsiyalarını edir. Sonra müzakirəyə çıxarılmaq məcburiyyəti qarşısında. Bizim vəzifəmiz sadəcə, inşallah, aprel-may ayına qədər lüğəti tabyi vermokdir. Yeni sözlərin daxil olması çətinləşdirilmir. Bizim hərfi, bilqeyi sasət qaydaları dəyişmir. Bu sada 2013-cü ildə çıxarılmış bir sıra qaydaların bopraz tabidir.

Orfoqrafiya qaydalarını dəyişməyə çalışmaq" Günəşin Şarqdan yox, Qərbdan çıxmasını əmr etmək" kimi mənalandıran tanınmış yazıçı müşəqqidi) İdris Abbasov yazır: Dünyada 274 milyon insanın danışdığı fransız dili orfoqrafiya sasından çox çətin olan orfoqrafiyasında bir hərf dəyişikliyi belə etmir. Hətta XVII əsrdo Per-Royal qrammatikası belə bir təşəbbüsdə qeyd-şərtsiz olan da, realləşməyib. Müasir fransız dilində nadir sözlər tapmaq olar ki, yazılışı bilinin tələffüz olunmur. Məsələn, fransızca dildə [o] kimi tələffüz edilən "su" sözü üç hərflo yazılır: "sau"; yaxud [ən movi] kimi 6 səslo tələffüz edilən "yeni sözlər" birləşməsi yazda "mots nouveaux" şəklində üç hərflo ifadə olunur".

Aforin! Indi sən gör bu mundar impelisist siyasun bu mağmun xalqın başına nə bolalar gətirir. Onmarlar ailələ nəşlə olibsidir. İt yaşmasın, at oxunur. at yaşmasın. it oxunur. İngilis 300 ildir bir şey i horfini, fransız bir işarəsini dəyişmir, amma onların xalqlı asrıla gələn təzyiq nəticəsində biz bu xalqlıq hərf yox, bir ordu dərd dolu ollibə dəyişib öyrətmişik. Orda mənə dəyişməyi dəyişib, nə gəlib, ollibə, mənə dəyişib, hakimiyyət öz olimsə xalqlı ollibən dəyişmişik.

(Davamı 5-ci səhifədə)

(Əvvəli 4-cü səhifədə)

Bəs gürcü niyə dayışmayıb, ağlısız hesab edilyimiz ermənilər niyə dayışmıyıb. Çünki onlar xalqdır. Öslündə, mənim bu sözüm də düz deyil. Xalqın ölündə no var ki? O, fəhlədir, icraçıdır, onu bu yola qoyarsan var. Ac, susuz, min dərdi olan milləto bir-iki ömürlükdən bir neçi ölübə öyrətmişik. Diciliərin no günahı var? Ağa deyib sət eləmişik, bu sürüləri bir də gəlib çıxıb bu yerə. Xarici tosiri, pisdir, yaxşıdır - forqino vermədən gözdo tuturuq.

Aydın gürünür ki, Azərbaycan dilçiliyi yeni sözlər daxil edilərkən bir sıra sərt sözlər ola bilər. Lakin sözlərdən no asılıdır, no da üləmi dairələrdo, elmi-bədii osərlərdo istifado olunur.

1913-cü ildo, yəni, 2018-ci ildo 69 qayda. Oxucu nəzərə almalıdır ki, osasən, yuxarıdo dediyim iş mosələsdən başqa, ərtiqlan qaydalar 13-cü ildo çıxarılmış, amma, sildinə, icra olunmayıb olan qaydalardır. Yeni hənin qaydalar praktik olaraq icra olunmayıbdır, amma təsdiq olunduğundan 13-cü il "Qaydalar"ında düzgün olmayaraq istisar edilmişdir. Demək, yeni qaydalar, işlənməkdo olan qaydaları barpasdır.

Öslində, fikrimcə, indi görülməkdo olan iş əvvəlki qisarlıların əradəsi qaldırılmasi prosesidir. Metafora tipli sözlərdo son s sosinin atılması tap kökünə təsəbbüsdür. Mənim unudulmuş müsəllimim bu mərcizədo holo keçən ərsin 60-cı illərində yazılarında bu sözləri mətafor kimi işlətmişdir. Amma söz bir dəfo mənimsənibsə, 13-cü ildo mətafor yazılsa da, gəbul olunmalı idi. Onu da qeyd etməliyəm ki, bəzi sözlərdo tələffüz dəyişmişdir.

-İyyət sözlüyü haqqında əsasən danışmaq olar. Amma, bu sözlüyün hoqiqətən osərən bir y tələffüzdə edib, iki y yazmıq. Müzakirədir. Böyənilməz, bazlar.

Orfoqrafiya lüğətində artıq gürünən sözlər var, bir vaxtlar edil edilib, indi yeni nəşrdo bunlara yenidən qayıdılmadıdır. Bütün bunların heç birində boşvcana səbəb olan qorxulu bir şey yoxdur. Yaxşı cahat ondadır ki, bütün bu dəyişikliklərin gətirdo üzünü göstərən bir sıra nöqsanları indi rahat müzakirə edib aradan qaldırmaq istəyirik. Yox əgər bu fikrimdo əhəmiyyətsiz yanaçı və yanlışlıtirimizsə, ziyalılarımızın hovsolo bu işə qoşulması müsbət hadisə. Amma bu qoşulma Diciliik İnstitutuna bilcum şəkildo olmamalıdır.

Müzakirədo iştirak edən yoldaşların Diciliik İnstitutunun onqiniə münasibətinə diqqət yetirək.

Bir sıra yoldaşlar məsələnin kökündən xəbəri olmadan diciliərin üzərinə hücumlardır. Ölövəl Ağalarovun yazısında deyilir:"Son bir neçə ildir ki, dilimizin başına oyun açan "dilbaz"lar peyda olub, milloto nəcə yazmış, hamı sözlərdon nəcə "yaralanmış" dəyisi keçirlər". – Bizim keçmiş gəbildəki dilçilərimizi nəzərdo tutmuş yazıçı? Bu alimlər hər vaxt subyektiv fikirlərini milli monafeyinizo sırmağa cohd etmişlərdir. Hədi no dayişdi, no oldu ki, milləton dilinə bu qədər sərbəst müdaxiloə edirsiniz? Kim sizo bu haqqı verib?"

İşə dəqiqlik baxımından bax. Son 50 ilo gor qaz, kirpiyinlo od götür ki, irsiiyyəsiyo mənə olan qüsurları, arxaik formaları aradan qaldırmaq üçün lodtoka kömək edəsən, ədliqinən müqabilində on qat artıq iş görəsən, boşqaları da gəlib sonin üstünü kəsdiro ki, dayanıq, no qədor iş görsən, düz eləmirsən.

Ölövəl müəllim, indi o dediyin kəriləyiər yoxdur, amma indikilordo Voton eşqi onlardan az deyil.

Idris Əlyarov: "Təəssüf ki, təkmilləşdirmənin ana dilinin lüğət tərkibində möhkəmlənməsi, xalqın kimlik şüurunda kök salmış sözlərin yazılışını əsaslandırmaq üçün dilmək kimi başa düşülməsi böyük fəsadlara, hətta milli identifikasiyanın zədələnməsinə gətirib çıxara bilər".

Aqil Abbas yazır: "Bu ölübə dəyişikliklərin ilk dəfo 70 ilo monimsonildiyini, indi də yeni bir Orfoqrafiya lüğəti tərtib edirlər, məsələn, «qəşəng» sözü «qəşonk» yazılmalıdır".

"Kökündən qoparmaq" heç, amma qaydalar qoşma tipli sözlərə dəyil.

Firuz Mustafa: "2005-ci ildo Avropa İşə aşağılayan qüsur məsafə vahidini müdafiə edirlərmi? Bu, faydalı, mübaisəli (balıko də müvafiq) xarcə düşdü. Təkcə motorlisiərə yeni sistemi öyrətmək üçün 2-5 milyon lazım! 15 min müəllimin yeni xarc çəkdi. Holo yol işarələrini dəyişməsək, rəsmi sonadlar, filan... Elo təkco ölkə üzrə universitetlərin rəyyarları, müxtəlif kafedraların, institutların adı yazılmış əlaqələrin dəyişməsi no qədor puldur. Düzəniə gəl sonadlar, kitablar, filan". Bunlar çox doğrudur. Holo moktob dərsliklori, müəllim və şagird vardışları. Balonyin təsluvun savadsızlıqa aparan testləri.

Monim börmoti filosof-təlabom yeni qanunla yaşar". Dəmək ki, qanunla yaşamiyirlər gəlir. Bolko, bu "islahat" əparmaqla, doğrudan da, bilmədiyimiz bir nəsə var.: Bolko, bu qədor gəliri alda etmək üçün diciloriolo olaqvzlar olbir olublar, konsensusa gəlibdir?

Pis cahot odur ki, desək, etomomişik, inanmıyacaqlar.

Firuzun yazısına nümunəbütöo adlən qeydlor: Sultan Merzili. Bunlar hamısı fəxirbatdır, Firuz boy, özü do iqtisadiyyatın çökiş vaxtı baş verir. Hiss vo his – forqli şeyləriir, biri duyğu, biri do tüsəvvüfdür, qarşında olacaq xəşil. Dilçilərin Mutəyyən təlifi adlı ağılbatandır. "Diciliik İnstitutunu bağlamaq vo o Möhsin Nağıyevlonu hobs edib on yüksok yerə kimi ona Azərbaycan türkcəsindən danışmağı qadğan emək lazımdır. Orxan müəllim, burda ermoni barmağı var..."

Allah sono insaf versin.

İrado Musayeva: Vay-vay... "Hissəs" sözü do "hosas" olacaq. Deyəcəyik: Son heç hoasa deyilson, müəllim...

İrado xanımın bu sözlərindon ilhamlan vo ahəngin gəlon bəzi yoldaşlar dilçilərdon kil, kasa sözü kasa, millot sözü millet olacaq. Amma onların təskinlik tapmağın sirləri də var: «şaxt» sözündon (yəni eşxəl) x hərfinin birini atanda monsubiyyəsi xəyal olacaq, çünki onlara bu sözü söyüş sayəndo söyüş bir az yumşalmış olacaq.

Qeydlərdo belo yer yoxdur. Qorxmaq lazım deyil.

Elo bu cür fikirlərə görə, Məyil Qəqərov Orfoqrafiya məsəlosinə bu qrupa aynıb.

Monim gözəl şair-tolbohon Rafiq Yusifoğlu isə tokid edir ki, dilimizi bu şokildo pis yola, biro "dilçilərdon qorunmaq" lazımdır. Fikrini şeiriə ifadə edib:

Ey dili çörək ağacına döndərən dilbilməz! Dilin başında dəlləklik eləməyə vokil edib kim sənı? Di xalqın səvadı, onun bir ədadini yaxşı bilməsin bəs? Di xalqın səvadı, onun bir ədadini bilə dilbilməz dilçilərdon qorumaq bəqqalıq! Bəli bunu Dilbilməz dilçilər bilməz ancaq. Onlar pis günə qalmasın deyə bir-iki ədad axtaracaqlar yağışa, qara, dumana, çöküə Omanoto qoyanat eləməyə. Di babalarını, nənələrin bizə omanotidi! Gəlin dilimizi qoruyaq dilbilməz "dilçilər"dən! – Di salqumuzun sarvotidi! Söz adamları tomiz bir zər olmalıdır dilimiz uğrunda döyüşə! Dili yaradan dili deyil ki, onu da dilçi döyüş!

Yaman deyil! Amma yaşıl sahildo.

Hə Balam, bu dilçilərdon na istəyirsiniz? İş gürdon do onlar, döyülüb-söyülən do onlar. Dilçi alim bosanmış müğənni deyil ki, başından pul tökülo, o da təbiotin verdiyi səsdo oxuya, kef eləyo. Dilçi fəhlədir. Karpiy ilo sol gətirdo, 1950-50 manata qəne olub, bütün günü ya evdo, ya arxivlərdo kitabla məşğul. Son osorini yazıb bitirdiyi, yaradığı əlifba ilo dörs alıb bölümüsən – alim, sait, Milli Məclisin üzvü olmusan. Diciliik İnstitutu ağır zəhmot içindədir. Əməkdaşların əməlli-başlı oxumağa, işlomoyo yeri do yoxdur. Bir bəlaca otağda 20 nəfərdon artıq adam oturur. Amma onun qarşısında dövlət plan var, il boyu onunla əlləşir. Onun vəzifosi onu yerino yetirməkdir. Bunula yanaşı, o, köçmişin nöqsanlarını aradan qaldırmaq, yeniliklər tətbiq etmək, sonin kor gözlərdo edilyin orfoqrafiya lüğətini təkmilləşdirmək üçün çalışır. Bos son ona bu işdo no kömək etmişsən? Diciliik İnstitutun bütün institut və əli məktəblordon çox qaydı gösərilmişdir. Çünki bu institut sonin monovi vətəndaşıdır.

Nərahat olma. Tobiotin kömeyi do "Qaydalar" da düzəlacək, orfoqrafiya lüğətimiz do gözəl qan olacaq. Bu osorlər sayəsində olar, fikir do. Amma omolli fikir tapmaq üçün bəyənilməz bir sıra nöqsanlı sözlərdon dala somarolı. daha tomizlonib işləyir. Son gol bax gör oldıqı 250 manatı xoşdurlar, qonaq otağı üçün bir kitab çap etdirdilər. Bir toyu Türkiyədon 700 milyon dollara (köy do olsa) müğənni çağırın rəqsçilərin hamısı bir kilidən nəşrinə kömək etmirlər. Bir bina tikdirib Azərbaycan türk xalqının varlığını qoruyan Diciliik İnstitutuna verib adlarını abadlıqdırmək əvəzinə, aristo verirlər. Onları başa salmış lazımdır. Onu da nəzərə alı, mən xüsusi gənc oğlanların qəbuluna inşam vermir. Gələnlərin 99 faizi qadındır, qızlardır. Ona görə do belo qətin qündərdo söz deyə bilən Obdüləzəl Dəmircizadə, Muxtar Hüseynzadə, Məmmədağa Şirəliyev yetişmir. Yüksək.

Qəzanfər KAZIMOV,
professor,
Əməkdar elm xadimi
20.01.2018

ORFOQRAFİYA QAYDALARININ MÜZAKİRƏSİ